

Projekt z przedmiotu "Podstawy Sztucznej Inteligencji"

Piotr Chachuła, Ilya Kuzmich, Valera Burau

January 24, 2019

1 Algorytm uczenia

Jako sposób uczenia sieci przyjęty został algorytm najszybszego spadku. Jest to metoda gradientowa, która w każdej swojej iteracji zmienia wagi sieci w kierunku $-\nabla J(\theta_t)$ z predkością β_t . Jeśli zdefiniujemy funkcję celu jako

$$J(\theta_t) = \frac{1}{2} \|Y - f(X; \theta_t)\|^2 \quad (1)$$

to proces aktualizacji wag będzie przebiegał następująco

$$\theta_t + 1 := \theta_t - \beta_t \frac{d}{d\theta_t} \frac{1}{2} \|f(x_t; \theta_t) - y_t\|^2 \quad (2)$$

Używając propagacji wstecznej pochodna funkcji błędów po poszczególnych wagach będzie miała wartość

$$\frac{dJ(\theta)}{d\theta} = \frac{1}{2} \frac{d(f(x_t; \theta_t) - y_t)^2}{d\theta} = \frac{1}{2} \frac{\delta(f(x_t; \theta_t) - y_t)^2}{\delta f(x_t; \theta_t)} \frac{\delta f(x_t; \theta_t)}{\delta \theta_t} = (f(x_t; \theta_t) - y_t) \frac{\delta f(x_t; \theta_t)}{\delta \theta_t} \quad (3)$$

Z uwagi na to, że równanie opisujące sieć jest dość złożone z powodu występowania hiperbolicznych funkcji aktywacji, przyjęliśmy stałą wartość parametru β w każdej iteracji.

W naszej sieci postanowiliśmy aktualizować wagi po każdej próbie uczącej.

2 Środowisko pracy

Jako język tworzenia naszej sieci zdecydowaliśmy się na Python.

Uznaliśmy, że jako język wyższego poziomu dysponujący dobrymi bibliotekami matematycznymi, a jednocześnie zwracając uwagę na jego popularność będzie on idealnym narzędziem do tworzenia, testowania i ogólnego poszerzania wiedzy z zakresu sieci neuronowych.

3 Ogólny model sieci neuronowej

Jako model sieci neuronowej postanowiliśmy przyjąć sieć o 4 wejściach, jednej warstwie neuronów ukrytych (po wstępnym przejrzaniu danych uznaliśmy, że

bedzie to zupełnie wystarczające, poza tym dodawanie warstw znacząco zwiększa złożoność sieci) oraz jednym neurone wyjściowym. Neurone wyjściowym jest zwykła suma wyjść z warstwy ukrytej. Funkcja aktywacji neuronów ukrytych jest tangens hiperboliczny. Dodatkowo aby zwiększyć szanse na to, że sieć będzie się szybciej uczyła i rzadziej wpadała w minima lokalne w procesie uczenia, postanowiliśmy normalizować wejścia sieci w przedziale $[-1; 1]$ (wartości minimalne oraz maksymalne brane ze zbioru uczącego).

4 Dobór parametrów

4.1 Liczba neuronów ukrytych

Na samym początku postanowiliśmy dobrać odpowiednią ilość neuronów ukrytych. Aby to zrobić przyjęliśmy stałą wartość parametru $\beta = 0.01$ oraz podział danych uczących do weryfikujących odpowiednio 3 : 1. Z uwagi na to że sieć służy jako model procesu statycznego, nie dynamicznego, zdecydowaliśmy się przedstawiać wyniki działania sieci w postaci macierzy błędów klasyfikacji. Wyniki tych testów przedstawione są poniżej (w opisie tabel wartość N oznacza liczbę neuronów ukrytych). Dodatkowo uczenie było przeprowadzane dla 1000 iteracji uczących (chyba że wystąpiło kryterium stopu).

W tabelach przedstawione są najlepsze wyniki z 10 prób uczenia.

		Actual Values		
Predicted Values		Setosa	Versicolor	Virginica
	Setosa	38/12	0/0	0/0
	Versicolor	0/0	35/10	0/0
	Virginica	0/0	3/2	38/12

Table 1: Uczenie/Weryfikacja dla $N = 1$

Jak widać w tabeli 1, już dla jednego neuronu sieć radzi sobie całkiem nieźle. Warto jednak sprawdzić co się stanie przy zwiększaniu liczby neuronów.

		Actual Values		
Predicted Values		Setosa	Versicolor	Virginica
	Setosa	38/12	0/0	0/0
	Versicolor	0/0	34/11	0
	Virginica	0	4/1	38/12

Table 2: Uczenie/Weryfikacja dla $N = 2$

Dla 2 neuronów (tab. 2) zmiany są niezauważalne. Zwiększyliśmy zatem liczbę neuronów ukrytych do 5.

Dla 5 neuronów można już zaobserwować drobną poprawę poprawności działania sieci (tab. 3). Można zatem spróbować zwiększyć krytycznie zwiększyć ilość neuronów np. do 100.

		Actual Values		
		Setosa	Versicolor	Virginica
Predicted Values	Setosa	38/12	0/0	0/0
	Versicolor	0/0	36/11	0/0
	Virginica	0/0	2/1	38/12

Table 3: Uczenie/Weryfikacja dla $N = 5$

		Actual Values		
		Setosa	Versicolor	Virginica
Predicted Values	Setosa	38/12	0	0
	Versicolor	0/0	4/1	0/0
	Virginica	0/0	34/11	38/12

Table 4: Uczenie/Weryfikacja dla $N = 100$

Jak widać w tabeli 4 dla tak dużej liczby neuronów sieć całkowicie przestała działać.

Mimo, że różnica była niewielka, postanowiliśmy zostać przy modelu z 5 neuronami w warstwie ukrytej ponieważ liczba parametrów sieci wciąż pozostawała mała.

4.2 Podział danych

Wiadomo już jak sieć radzi sobie dla podziału danych w stosunku 3 : 1, warto zatem sprawdzić jaki będzie efekt gdy odwrócimy ten stosunek.

		Actual Values		
		Setosa	Versicolor	Virginica
Predicted Values	Setosa	12/38	0/0	0/0
	Versicolor	0/0	12/36	1/1
	Virginica	0/0	0/2	11/37

Table 5: Uczenie/weryfikacja dla podziału danych 1 : 3

W tabeli 5 widać mały spadek wydajności sieci, co jest całkowicie zrozumiałe, dlatego warto jeszcze sprawdzić skrajną sytuację podziału 9 : 1.

		Actual Values		
		Setosa	Versicolor	Virginica
Predicted Values	Setosa	45/5	0/0	0/0
	Versicolor	0/0	43/4	0/0
	Virginica	0/0	2/1	45/5

Table 6: Uczenie/weryfikacja dla podziału danych 9 : 1

Wyniki są podobne, aczkolwiek należy pamiętać, że dla tak małego zbioru danych weryfikacyjnych trudniej jest określić prawdziwą skuteczność działania sieci.

5 Wizualizacja propagacji wstecznej

Wizualizacja została zrealizowana przy użyciu biblioteki Pillow. Zaimplementowana przez nas klasa rysuje strukturę sieci, wejścia oraz wyjścia. Wizualizacja zmiany wag odbywa się poprzez pokolorowanie odpowiednich synaps na odpowiednio:

- zielono - jeśli wartość wagi jest zwiększana
- czerwono - jeśli wartość wagi jest zmniejszana

Dodatkowo, w celu poprawienia jakości nasycenia powyższych kolorów zmienia się proporcjonalnie do zmiany wagi.

Przykładowy obraz wygenerowany w taki sposób można zobaczyć na rys 1.

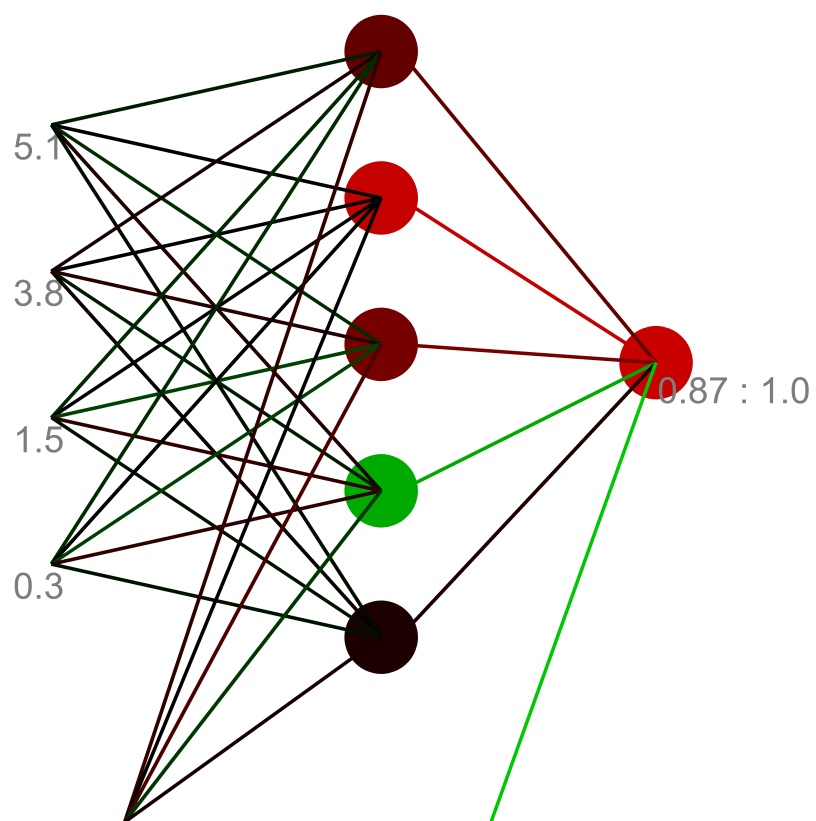

Figure 1: Sieć neuronowa i aktualizacja jej wag